

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

пл. „Св. Неделя“ № 5, София 1000
тел.: (+359 2) 9301 268
факс: (+359 2) 981 1833

www.mh.government.bg

БАЛНЕОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 195
от ..... 01.06.2021 г.

Тази балнеологична оценка удостоверява, че минералната вода, добита от водоземно съоръжение

„каптиран естествен извор „Домус дере“
находище на минерална вода „София-Горна баня“, кв. Горна баня, район „Овча купел“,
гр. София, Столична община, област София има следните:

А. Геоложки и хидроложки характеристики:

Формираща среда на минералната вода

Минералната вода на находище „София-Горна баня“ се формира в напорна водообменна система от пукнатинно-жилен тип, развита в югоизточния дял на Люлин планина.

Масивът на Люлин планина е изграден от ефузивни скали ($9K_2^{OP}$) – представени от амфиболови андезити, трахиандезити, андезитови туфи, туфобрекчи и андезитобазалти.

Подхранване на находището

Минералната вода е с атмосферно-инфилтрационен произход. Зоната на подхранване на находище „София-Горна баня“ е в билните части и североизточните склонове на Люлин планина. Подхранването се осъществява за сметка на атмосферните валежи.

Колектор на минералната вода

Колектор на минералната вода са ефузивните скали, залягащи в дренажната зона на находището, на границата между Люлин планина и Софийската котловина, на дълбочина по-голяма от 350 м под земната повърхност.

Експлоатационни водоизточници на минерална вода в находището

Експлоатационни водоизточници на минерална вода в находище „София-Горна баня“ са: сондаж № 3, сондаж № 4, каптиран естествен извор „Домус дере“ и каптиран естествен извор „Хазната“.

Каптиран естествен извор „Домус дере“ се намира на 600 м южно от сондаж № 4 в левия бряг на едноименното дере на кота 662 м. Водоземното съоръжение представлява тръбен кладенец с $\varnothing$ 150 мм.

Експлоатационни ресурси

За водоземното съоръжение на минерална вода – каптиран естествен извор „Домус дере“, находище на минерална вода „София-Горна баня“, кв. „Горна баня“, район „Овча купел“, Столична община, област София със Заповед № РД-638 от 29.06.2010 г. на министъра на околната среда и водите, са утвърдени експлоатационни ресурси, както следва:

Воден обект	Експлоатационни ресурси от минерална вода	
	Обем (л/сек)	Обем (м ³ /сут.)
Находище на минерална вода „София-Горна баня“	5,124	3,416
	8,54	

и технически възможен дебит:

Вид на извора	Разпределение на експлоатационни ресурси от минерална вода по водоземни съоръжения		Допустимо понижаване (Б _в)	Температура (°C)	Q (л/сек)	L (м)	H (м)
	Q _{в1} (л/сек)	Q _{в2} (л/сек)					
каптиран естествен извор „Домус дере“	0,48	0,32	Самозлив kota +662м	19	-	-	-
	0,8						

Каптиране

Каптиран естествен извор „Домус дере“ представлява водоземно съоръжение тип тръбен кладенец, който работи на самоизлив. Около устието на КЕИ „Домус дере“ е изградена бетонова шахта с размери 1,20/1,20 м затворена с железен капак. От КЕИ „Домус дере“ излиза тръба ø 150 мм към резервоара.

Санитарно-охранителна зона

Със Заповед № 120 от 12.01.1977 г. на министъра на народното здраве са утвърдени охранителните зони на находище „София-Горна баня“.

Около КЕИ „Домус дере“ и съоръженията (помпената станция, резервоар и др.) е изградена санитарно-охранителна зона пояс I-ви. Оградена е с трайна ограда и сигнализирана с табела.

Съгласно § 144а, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за водите, до приемането на наредбата по чл. 135, т. 6 за определяне на зони за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, и на минералните води и издаването на заповедите за определяне на санитарно-охранителните зони по реда на посочената наредба, границите и режимите на средния и външния пояс на учредените преди 28 януари 2000 г. санитарно-охранителни зони на находищата на минерални води не се прилагат, а границата на най-вътрешния пояс, когато той е предназначен за защита на водоземно съоръжение, се запазва.

Б. Състав:

1. Аниони	mg/l	eq%
F ⁻	0,13	0,409
Cl ⁻	4,79	8,081
SO ₄ ²⁻	17,08	21,266
CO ₃ ²⁻	22,20	44,257
HCO ₃ ⁻	23,19	22,736
HSiO ₃ ⁻	4,19	3,251
NO ₃ ⁻	< 1,00	0,000
NO ₂ ⁻	< 0,05	0,000
Сума:	71,58	~100,00

2. Катиони	mg/l	eq%
NH ₄ ⁺	< 0,05	0,000
Li ⁺	< 0,05	0,000
Na ⁺	28,96	90,188
K ⁺	0,42	0,767
Ca ²⁺	2,51	8,967
Mg ²⁺	< 0,12	0,000
Fe-общо	0,06	0,077
Mn ²⁺	< 0,02	0,000
Сума:	31,95	~100,00

Сух остатък при 180°C	124 mg/l
Сух остатък при 260°C	108 mg/l
Електропроводимост при 25°C	166 µS/cm
pH	9,51

H ₂ SiO ₃	42,35 mg/l
Обща минерализация	142 mg/l
Въглероден диоксид	0,00 mg/l
Окисляеми от йод серни съединения	0,51 mg/l
Дебит	0,8 l/s
Температура	19 °C

Външен вид: Водата е бистра, безцветна, без мирис и утайка.

3. Микроелементи (mg/l)

Алуминий	0,055	Селен	< 0,010
Арсен	< 0,010	Цинк	0,019
Антимон	< 0,005	Барий	0,010
Кадмий	< 0,003	Бор	< 0,050
Хром	< 0,005	Сребро	< 0,050
Мед	< 0,050	Живак	< 0,001
Никел	< 0,005	Цианиди	< 0,010
Олово	< 0,010		

Данните са съгласно Протоколи от изпитване № 354 от 17.12.2020 г. на Специализирана лаборатория за анализ на минерални води към „НСБФТР“ ЕАД, гр. София и Протокол от изпитване № 1203262-3 от 02.11.2020 г. на Лабораторен изпитвателен комплекс при Столична РЗИ.

4. Радиологични показатели

Обща α- активност	0,027±0,010 Bq/l	Радий 226	0,087±0,025 Bq/l
Обща β- активност	0,059±0,018 Bq/l	Естествен уран	0,0045±0,0010 mg/l
Тритий	< 2 Bq/l	Обща индикативна доза	< 0,10 mSv/year
Радон 222	6,87±1,07 Bq/l		

Данните са съгласно Протоколи за контрол на радиологични показатели на вода № W 016a и № W 016b от 09.02.2021 г. на Орган за контрол от вида А при НЦРРЗ и Протокол от изпитване № 01-2475 от 17.12.2020г. на Акредитирана лаборатория за изпитване към ГД „Лабораторно-аналитична дейност“ на Изпълнителна агенция по околна среда.

5. Микробиологични показатели

Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 20 до 22°C за 72 ч. <20 КОЕ/см ³	Ешерихия коли при 37 и 44,5°C	0/250 см ³
Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 37°C за 24 ч. <5 КОЕ/см ³	Фекални стрептококи (ентерококи)	0/250 см ³
Колиформи при 37 и 44,5°C	Спорообразуващи сулфитредуциращи анаеробни бактерии	0/50 см ³
	0/250 см ³	0/250 см ³
	Псевдомонас аеругиноза	0/250 см ³

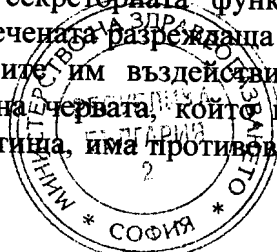
Данните са съгласно Протокол от изпитване № 1203262-3 от 02.11.2020 г., на Лабораторно изпитвателен комплекс при Столична РЗИ.

Заклучение:

Общата минерализация на минералната вода от каптиран естествен извор „Домус дере“, находище на минерална вода „София-Горна баня“, кв. „Горна баня“, район „Овча купел“, Столична община, област София е 142 mg/l. Характеризира се като хипотермална, ниско минерализирана, карбонатна, сулфатно-натриева вода, без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Съдържанието на изследваните микрокомпоненти и стойностите на радиологичните показатели са в границите на нормите за минерални води. Водата има стабилен физико-химичен състав и свойства и отговаря на изискванията на Наредба № 14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите (ДВ, бр. 79 от 1987 г., посл. изм. бр. 70 от 2004 г.).

В. Свойства:

Лечебно-профилактичните свойства на водата се определят от минерализацията и наличието на карбонатни-сулфатно-натриеви съставки. Питейното балнеолечение с този тип води оказва въздействие основно върху стомашно-чревния тракт, жлъчно-чернодробната и бъбречно-отделителната системи. Намалява лекостепенно хиперацититета на стомашния сок, ако се приема 60-90 минути преди хранене, стимулира кинетиката на жлъчните пътища и има противовъзпалително действие върху секреторната функция на черния дроб. Карбонатно-сулфатната йони предизвикват така наречената разреждаща секреция в стомашно чревния тракт, което обуславя едно от най-популярните им въздействия в балнеологията – предизвикват перисталтичен ефект от преразтягане на червата, който води до очистителен ефект. Водата стимулират кинетиката на жлъчните пътища, има противовъзпалително действие и влияе върху

секреторната функция на черният дроб и жлъчният мехур, като предизвиква холеретично и по-малко холагонно действие. Сулфатните води въздействат върху обмяната на веществата, при затлъстяване чрез очистителният ефект, при захарна болест като подпомагат пълното изгаряне на въглехидратите и гликогенообразуването, подобряват пуриновата обмяна, като спомагат тяхното пълно изгаряне от организма.

При използване за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика: оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: стомашно-чревни (хронични гастрити и гастродуоденити с намалена стомашна секреция, язвена болест, ентероколити свързани с намалена моторика на чревния тракт и др.); жлъчно-чернодробни (жлъчно-каменна болест, хронични холецистити, холангити, хронични хепатити, дискинезии на жлъчните пътища и др.); бъбречно-урологични (хронични пиелонефрити, хронични цистити, уратна и оксалатна литиаза, състояния след литотрипсия и др.); метаболитни (подагра, затлъстяване, захарен диабет и др.); кожни (от възпалително и алергично естество)

Използването на минералната вода за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика е по лекарско назначение, при спазването на строго определени методики и дозировки (количество на приетата вода, температура и начин на приемане, продължителност на лечебно-профилактичния курс).

Противопоказания за питейно балнеолечение: до 6 месеца след кръвоизлив от стомашно-чревния тракт.

При използване за външно балнеолечение и балнеопрофилактика: оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: дегенеративни и възпалителни в ремисия (артрозоартрити, коксартрози, ревматоиден артрит, анкилозиращ спондилоартрит и др.); на периферната нервна система (дископатии, радикулити, плексити, полирадикулоневрити и др.); след оперативни интервенции на опорно-двигателния апарат (за кинезитерапия при посттравматични и постоперативни състояния); кожни (хронични дерматити, псориазис).

Минералната вода може да бъде използвана за спортно - възстановителна дейност при съответно темпериране на водата до 28°C.

Противопоказания за външно балнеолечение: специфични заболявания; онкологични заболявания; инфекциозни заболявания; заболявания в остър стадий и декомпенсирана функция на органи и системи; ХИБС – с ритъмни нарушения, епилепсия.

В случаите, когато минералната вода от водовземно съоръжение – каптиран естествен извор „Домус дере“, находище на минерална вода „София-Горна баня“, кв. Горна баня, район „Овча купел“, гр. София, Столична община, област София, се ползва за цели различни от посочените в балнеологичната оценка или когато водата се ползва по начин, който променя минералния състав посочен в балнеологичната оценка, следва да бъде получено одобрение от Министерство на здравеопазването за всяка конкретна цел и начин на приложение.

**ЗА МИНИСТЪР:
Д-Р АЛЕКСАНДЪР ЗЛАТАНОВ
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР**

Съгласно Заповед № РД-01-365 от 20.05.2021 г.

